

ajoivat pitkin itärantaa etsimässä ylityspaikkoja. Myös *Pour le Mérite*-lä palkitun eversti Rothenburgin komentama Panssariyrykmentti 25 jäi odottamaan.

Panssarikrenatöörirykmenttien 6 ja 7 oli määrä suorittaa ylimeno yön aikana pioneerien tukemana. Toukokuun aurinko paistoi jo lämpimästi. Jokilaakso lepäsi rauhallisena alapuolellemme. Länsirannallakaan ei liikkunut enää mikään. Olivatko ranskalaiset vetäytyneet? Sitten näimme Panssarikrenatöörirykmentti 7:n osien laskeutuvan kukkuloilta, ja heidän mukanaan oli pioneereita kumiveneineen. Panssarikrenatöörirykmentti 6 oli etenemässä kauempana etelässä lähellä Dinantia.

Heti kun ensimmäiset veneet oli laskettu vesille, helvetti repeksi irti. Tarkka-ampujat ja raskas tykistö tulittivat puolustuskyvyttömiä miehiä veneissä. Panssarivaunuillamme ja omalla tykistöllämme yritimme hiljentää vihollisen, ilman suurempaa menestystä. He olivat naamioituneet liian hyvin. Hyökkäys pysähtyi. Noin kello neljältä aamulla Rommel ajoi Dinantiin katsomaan, oliko toinen rykmentti menestynyt paremmin. Sielläkin oli kuitenkin upotettu kumivene toisensa jälkeen.

”Sumu” oli Rommelin idea. Meillä ei ollut ampumatarvikkeita savun muodostamiseen. Jälleen kerran Rommel teki salamapäätöksen paikan päällä: muutama tuulen suunnan kannalta edullisessa kohdassa sijainneista taloista ammuttiin tuleen. Hyökkäys käynnistettiin uudelleen savupilvien suojassa.

Rommel palasi luoksemme kuin pyörremyrsky, järjesti välittömästi tulituen Panssarikrenatöörirykmentti 7:lle ja otti sen II pataljoonan henkilökohtaiseen komentoonsa. Toisessa hyökkäysaallossa Rommel ylitti joen, jonka toiselle puolelle onnistuttiin muodostamaan pieni sillanpää rohkeasti puolustautuvia ranskalaisia vastaan. Yön aikana ensimmäiset panssarivaunut vietiin yli pioneerilautoilla. Aamulla 14. toukokuuta ensimmäiset panssarivaunut ja jalkaväki kävivät hyökkäykseen.

Rommel oli taas mukana, hän ei pysynyt komentopaikassaan.

Hänen komentopanssarivaunuaan tulitettiin, ja sen ajaja vei hänet juoksuhaudaan. Rommel haavoittui lievästi, mutta kiiruhti jalkaisin eteenpäin – suoraan vihollisen tulen keskelle. ”Onko Rommel kuolematon?” me kysimme itseltämme. Kaikki miehet ja upseerit olivat erittäin vaikuttuneita, ja hänen esimerkinsä kannusti meitä eteenpäin.

Sillanpästä ulosmurtautuminen onnistui. Tie länteen näytti olevan auki. Tiedustelupataljoona kuljetettiin yli ja lähetettiin välittömästi etenemään sillanpästä kohti länttä. ”Ajakaa eteenpäin, älkää katselko vasemmalle tai oikealle, vain eteenpäin. Suojaan sivustanne tarvittaessa. Vihollinen on hämmentynyt, meidän on hyödynnettävä sitä”, kuului Rommelin epätavallinen käsky. Liikuimme osin rinnakkain perääntyvien ranskalaisten kanssa. Charleroin eteläpuolella tulimme Ranskan rajalle, jonka takana kulki täällä heikommin varustettu Maginot-linja, jota pidettiin Ranskan itärajalta ylitsepäsemättömänä esteenä. Toukokuun 16. päivänä saimme käskyn ylittää raja Sivryn kohdalla.

Panssarirykmentti eteni, ja sen mukana pioneerien erikoisyksikkö. Yhdessä onnistumme saamaan 2,5 kilometriä syvän murron Maginot-linjan läpi. Rommel oli jälleen aivan etulinjassa ja usutti meitä eteenpäin. Toukokuun 17. päivän yönä työnnyimme jo Avesnesin kaupungin läpi ja saavuimme samana päivänä Sambrelle, jonka sillat olivat ehjiä.

Raju etenemisemme oli yllättänyt ranskalaiset täysin, ja he vetäytyivät. Joukoissa näkyi osin luhistumisen merkkejä. ”*La guerre est fini, je m'en fou*”, kuulimme joidenkin ranskalaisten sotilaiden huutavan.

Mitä oli tapahtunut kuuluisalle ranskalaiselle armeijalle, joka taisi teli niin urhoollisesti ja tasavertaisesti meitä vastaan ensimmäisessä maailmansodassa? Ensinnäkin uskoimme, että ”ylitsepäsemätön” Maginot-linja antoi heille täydellisen turvallisuuden tunteen. Toiseksi iskuvoimaamme ja liikkuvuuttamme oli varmasti aliarvioitu. Oli ollut liian myöhäistä ottaa oppia Puolassa käydystä salamasodasta. Lisäksi ranskalaisten halu sotia meitä vastaan näytti kovin vähäiseltä, vaik-

ka sellaiset erinomaiset sotapäälliköt kuin marsalkka Pétain ja kenraali Weygand olivatkin Ranskan armeijan johdossa.

Emme tienneet yksittäisten rintamalohkojen tilannetta emmekä kokonaistilannetta. Meistä tuntui, että olimme yksin myrskyn lailla etenevän divisioonan kärjessä. ”Eteenpäin” oli tunnussana. Jo 18. toukokuuta panssariyrykmenttimme vyöryi Cambraiin, tuolle historialliselle paikkakunnalle, josta tuli kuuluisa ensimmäisen maailmansodan aikana, kun englantilaiset saivat ensimmäistä kertaa käänteen taistelun kulkuun panssarivaunujen avulla.

Tiedustelupataljoonallamme suojelimme panssarivaunujen etenemistä etelään ja kohtasimme toistuvasti perääntyviä sotilaita, joita suuri osa siviiliväestöstä seurasi paniikissa.

Divisioona saavutti meidät. Tärkeä de Saint-Quentinin kanava ylitettiin 20. toukokuuta. Sinä iltana kuulimme, että meidän eteläpuolellamme rynnistänyt Guderian oli saavuttanut Abbévilien Sommen varrella ja oli siten vain 25 kilometrin päässä Englannin kanaalin rannikolta.

Missä olivat englantilaiset, joiden uskoimme nyt olevan halukkaampia taistelemaan? Toisaalta he olivat kovempia kuin lannistuneet ranskalaiset, toisaalta heillä oli selkänsä takana Kanaali, joka erotti heidät tukikohdastaan saarella. Heidän oli voitettava selviytyäkseen.

Saavuimme Arrasin eteläpuoliselle alueelle 20. toukokuuta. Ensimmäistä kertaa Waffen-SS:n divisioona ilmestyi tueksemme. Etenimme La Basséen kanavalle. Rommel halusi ehdottomasti kiertää Arrasin lännen puolelta katkaistakseen alueella oletettavasti olevilta englantilaisilta tien rannikolle. Sillä aikaa kun Rothenburgin panssarit saavuttivat ja katkaisivat Arrasista länteen johtavan valtatie, divisioonamme aloitti ankaran ja suuria tappioita tuottaneen taistelun. Olin komppianiani kanssa kanavalla yrittämässä ylivenoa. Kaikki sillat oli tuhottu. Ranskalaiset olivat myös upottaneet kaikki jokilaivat.

Saimme niskaamme tarkka-ampujan tulitusta vastarannalta. Kun juoksin yhden panssarintorjuntatykkimme luo johtamaan tulta, sain osuman oikeaan käteeni. Pistoolini kieppui ilmassa, ja luoti meni use-

amman sormenpään läpi. Vuosin runsaasti verta. Lähettini Erich Beck muisteli: "Hain heti tiedustelupanssariauton. Kun yritin saada päällikköni siihen, hän luiskahti käsieni välistä. 'Luojaani', ajattelin, 'nyt hänelle todella kävi huonosti.' Seuraavana päivänä hän oli kuitenkin taas luonamme, käsi siteessä."

Partiot olivat ottaneet joitakin vankeja, jotka tuotiin luokseni. Lyhyen keskustelun jälkeen kävi ilmi, että meitä vastassa ollut englantilainen pataljoona kuului Grenadier Guards -rykmenttiin. Heidän kommentajansa oli vanha ystäväni, jonka kanssa olin syönyt Marlborough Clubilla Lontoossa vähän ennen sotaa. "Kuinka järjetöntä kaikki tämä on", välähti silloin mielestäni.

Yön aikana onnistuttiin saamaan sillanpääasema vastarannalle. Pioneerien oli rakennettava ponttonisilta luikertelemaan kuin käärmepotettujen hinaajien ja proomujen välistä. Rommel seisoi kanavan väkivaltaisen ylittämisen aikana penkereellä kuin maalitaulu ja johti tulta, samalla kun miehiä hänen vieressään haavoittui tai jopa kaatui. Jälleen hän kannusti meitä esimerkillisellä käytöksellään. Ylimeno onnistui lopullisesti vasta kun Ju 87 Stukat (*Sturzkampfflugzeug*, syöksypommittaja) hyökkäsivät. Sillä välin englantilaiset olivat päättäneet käynnistää vastahyökkäyksen ilman ranskalaisia oikeaan sivustaamme Arrasin itäpuolella. Se osui juuri yhteen panssarikrenatöörirykmenttiimme. Omat panssarimme olivat tuolloin jo Arrasin länsipuolella. Tilanne muuttui yhä kriittisemmäksi, joten Rommel päätti jälleen tarttua asiaan henkilökohtaisesti. Kauhuksemme englantilaiset hyökkäsivät uusilla, kylläkin hitailla, mutta hyvin panssaroiduilla Mk II Matilda -panssarivaunuillaan. Niitä vastaan 37-milliset panssarintorjuntatykkimme olivat tehottomia. Rommel ymmärsi tämän välittömästi ja toi etulinjaan 88-millisten tykkien patterin, jonka tulta hän ohjasi henkilökohtaisesti laukaus laukaukselta. Lopputuloksena tuhoettiin yli 30 englantilaista panssarivaunua, ja vihollinen vetäytyi. Rommel ei ollut edes huomannut, että yksi hänen lähettiupseereistaan oli kaatunut hänen vieressään.

Taistelu La Basséen kanavasta ja Arrasista kesti useamman päivän

ja tuotti divisioonalle siihenastisten taisteluiden raskaimmat tappiot. Rommelin epätavallinen taktiikka kauhistutti yleisesikuntaa. Jopa Hitler halusi pysäyttää kiihkeän etenemisen ja käskeä pysäyttämään operaation. Rommel kertoi siitä meille hymyillen: ”Minun täytyy ja minä tulen hyödyntämään kannaltamme suotuisaa tilannetta. Vastustaja alkaa perääntyä, eikä sen saa enää antaa vakiinnuttaa asemiaan.” Me uskoimme häneen, luotimme häneen ja olimme mukana.

Jatkoimme heti etenemistä kahden sillanpään kautta ja saavutimme Lillen eteläpuolisen alueen 27. toukokuuta. Panssariykmentti työntyi vielä kauemmas yön kuluessa ja onnistui varhain aamulla katkaisemaan Lommen luona valtatie Lillestä Dunkerquen suuntaan. Kärsimme pölystä, joka peitti ajoneuvot, ja meistä tuntui kuin järsimme koko ajan kuivaa keksiä.

Rommel oli 28. toukokuuta panssariykmentin komentopaikalla komentovaununsa kanssa, kun yhtäkkiä alkoi voimakas tykistötuli, joka saattoi tulla vain oman tykistön suunnasta. Meidän oli täytynyt edetä liian nopeasti. Viestiliikenne ei aina onnistunut samalla vauhdilla. Komentajani majuri Erdmann oli myös Rommelin luona vastaanottamassa uusia käskyjä. Erich Beck muisteli: ”Olimme juuri syömässä aamiaista, kun lähetti saapui ja kutsui päällikkömme von Luckin Rommelin komentopaikalle. Tarvitsin hiukan aikaa pakatakseni kaikki tavarat. ’Hitto, Beck, missä te viivytte? Minun täytyy mennä kenraalin luokse’, päällikkö huusi. Kun saavuimme kaupungin laidalle, missä meidän oli määrä tavata Rommel, alueelle alkoi juuri tulla raskasta tykistötulta. Talon edessä makasi kaatunut mies. Se oli komentajamme Erdmann. Rommel seiso vieressä ja pudisteli pölyä univormunsa päältä. Rommel näytti olevan syvästi liikuttunut. Hän oli menettänyt yhden vanhoista ja luotetuista komentajistaan. Minä mietin: ’Oliko suojeleusenkelimme ansiota, että olimme lähteneet muutaman minuutin myöhässä?’ ”

Rommel kääntyi puoleeni: ”Von Luck, te otatte välittömästi Panssari tiedustelupataljoona 37:n komennon. Saatte välittömästi uudet käskyt.” Olin divisioonan toiseksi nuorin komppanianpäällikkö ja esi-

tin vastalauseen: ”Herra kenraali, jotkut komppanianpäälliköt ovat vanhempia kuin minä. Pysyttekö siitä huolimatta edelleen päätöksesänne?”

”Te johdatte, piste. Jos komppanianpäälliköt uhmaavat käskyjänne, vapautan heidät tehtävistään.” Tämä oli jälleen yksi esimerkki Rommelin epätavallisista toimintatavoista. Hänelle tulokset merkitsivät enemmän kuin sotilasarvo.

Oikean sivustamme ollessa turvattu koko divisioona eteni sitten Lillen länsipuolella olevalle alueelle. Epäonnistuneen vastahyökkäysyrityksensä jälkeen britit käynnistivät operaatio Dynamon, mikä merkitsi evakuoinnin aloittamista Dunkerquen kautta. Ranskalainen divisioona antautui Lillessä ja sen ympäristössä 31. toukokuuta. Englantilaiset onnistuivat tuomaan yli 330 000 miestä Kanaalin yli takaisin Englantiin. Emme ymmärtäneet, miksi annoimme niin monien englantilaisten paeta.

Tiedustelumme ilmoitti meille, että menetettyään Sommen pohjoispuolella olevat alueet ja sinne lähetetyt divisioonat, ranskalaiset olivat ilmeisesti rakentaneet kiireellä uuden puolustuslinjan Sommen eteläpuolelle. Sitä kutsuttiin Weygandin linjaksi heidän komentajansa mukaan. Sillä välin Sommen pohjoisrannalle edenneet jalkaväkidivisioonat varmistivat nyt eteläistä sivustaamme. 7. panssaridivisioona, jonka ranskalaiset olivat silloin jo kunnioittavasti nimenneet Haamudivisioonaksi, sai muutaman päivän lepoa miesten ja kaluston huoltamiseen.

Rommel oli lännessä ensimmäinen divisioonankomentaja, jolle Hitler luovutti henkilökohtaisesti rautaristin ritariristin 2. kesäkuuta. Hitler sanoi tuolloin Rommelille: ”Olimme kaikki hyvin huolissamme, mutta menestyksenne osoitti teidän olleen oikeassa.”

Rommel hyödynsi äsken mainittua lepotaukoa antaakseen meille yleiskuvan siihenastisten operaatioiden toteutuksesta ja tavoitteista. Lahjakas yleisesikuntaupseeri ja myöhempi sotamarsalkka von Manstein oli kehittänyt nerokkaan suunnitelman jo vuoden 1940 alussa. Sen sijaan että von Manstein olisi toistanut ensimmäisessä maailman-

sodassa käytettyä Schlieffen-suunnitelmaa, hän oli laatinut Sirpin sivallus -suunnitelman. Sen mukaan suurin osa Armeijaryhmän A:n panssaridivisioonista etenisi vaikeakulkuisen Ardennien alueen läpi Liègen eteläpuolelta länteen. Armeijaryhmä B:n tehtävänä olisi aluksi vain sitoa vastustaja Liègen pohjoispuolella. Juuri siellä ranskalaiset kuitenkin odottivat pääiskua, eivätkä he olleet varautuneet hyökkäykseen Ardennien läpi. Tämän onnistuneen operaation jälkeen eteläisen panssariryhmän piti sitten Mansteinin suunnitelman mukaan aloittaa sirppiliike pohjoiskoilliseen erottaakseen englantilaiset ranskalaisista ja estääkseen heidän toimintansa kauempana etelässä. Perässä seuraavan jalkaväen oli määrä varmistaa koko eteläinen sivusta.

Hitler hyväksyi tämän suunnitelman, ja se sai panssarikomentajien jakamattoman hyväksynnän. Nyt meillekin alkoi vähitellen selvitä, miten riskialtista etenemisemme oli ollut. Lepopäivät tekivät hyvää meille kaikille. Pääsimme hautaamaan kaatuneen komentajamme Erdmannin ja muut kaatuneemme arvokkaasti sotilaallisin kunniaosoituksin. Ensimmäiset kirjeet lähtivät perheillemme.

Vierailin komppanioissani samalla tavoin kuin Puolan sotaretken jälkeen ja kiitin miehiä heidän suorituksistaan. Viivyin pisimpään vanhassa komppaniassani, jota johti nyt ylivääpeli Werner Almus, sen jälkeen kun komppaniiani ainoa upseeri oli haavoittunut Puolassa. Rommel oli suostunut ehdotukseeni antaa komppania Almukselle, joka tunti kaikki miehet ja aliupseerit hyvin, eikä asettanut tehtävään upseeria upseerireservistä.

Teroitin kaikille miehille, että heidän piti käyttäytyä korrektisti siviiliväestöä kohtaan eikä esiintyä ”voittajina”. Väestö kiitti meitä tästä käytöksestä. Emme koskaan kuulleet sanoja ”*sale Boche*”. Kunniamerkejä jaettiin juhlallisoin menoin noina päivinä. Itse sain I luokan rautaristin.

Ritariristin luovutuksen jälkeen Rommel palasi Hitlerin eteentyönetyistä päämajasta Charlevillestä ja kutsui meidät komentajat luokseen käskynjaolle. Hänen viestinsä ydin oli: ”Sirpin sivallus oli ollut täydellinen menestys. Tehtävänä oli nyt motittaa englantilaiset ja es-

tää joukkojen valtaosan vetäytyminen saarelleen.” Hän jatkoi svaabian murteellaan:

”Vihollinen on alttiina tuhoutumiselle. Etenemme Sommen yli Seinelle emmekä välitä vastustajasta, jonka ohitamme ja jätämme oikealle sekä vasemmalle sivustallemme. Tavoitteemme on Seine, jonne armeijakunnan oikean sivustan on päästävä Rouenin kohdalta. Samalla yritämme vallata Seinen yli menevät sillat ehjinä. Jatkakaa samaan malliin, luotan teihin.”

Etenimme avoimessa taisteluryhmyksessä 5. ja 6. kesäkuuta tasaisten maaston yli vältellen pääteitä. Siviiliväestöä ja osia Ranskan perääntyvästä 10. armeijasta virtasi niitä pitkin etelään. Tulimme Sommelle, jonka ylittävät sillat saimme yllättäen haltuumme ehjinä. Tiedustelupataljoona oli aina kärjessä. Sitä seurasivat panssarit, sitten krenatöörirykmentit ja tykistö. Emme enää välittäneet vastustajasta, eikä meillä ollut aikaa ottaa vankeja. Sommen takana törmäsimme yhtäkkiä vastarintaan, Weygandin linjaan. Käskin moottoripyörien irtautua ja hyökätä tulituksen suojaamina. Olin itse heidän mukanaan ja jouduin suojautumaan, kun kiivas tykistötuli alkoi. Sitten kuulin takaani äänen: ”Herra kapteeni, aamiaisenne.” Käännyn ympäri enkä uskonut silmiäni. Yksi läheteistäni, korpraali Fritsche, hotellin omistaja Saarlandista, ryömi luokseni vihollisen tulituksessa kädessään tarjotin, jolla oli voileipiä. Ne oli jopa koristeltu persiljalla ja lautasliinalla. ”Hyvä mies, oletteko hullu? Minulla on kyllä nälkä, mutta tällä hetkellä minulla on muutakin tekemistä kuin syödä aamiaista.”

”Kyllä toki, mutta nälkäinen komentaja alkaa hermostua. Tunnen olevani vastuussa hyvinvoinnistanne.” Ja sitten hän jo paineli takaisin tulituksen läpi. Ympärilläni olevat miehet, jotka olivat täysin suojaissa, pudistelivat vain päätään. Heidän mielestään oli aivan kohtuullista, että hieman myöhemmin kiinnitin tämän miehen rintaan II luokan rautaristin.

Panssarivaunujen ja tykistöjen tukemana murtautuminen Weygand-linjan läpi onnistui. Vain kahdessa päivässä etenimme noin 100 kilometriä avoimessa maastossa ja saavuimme Seinen rannalle Roue-

nin luona 7. kesäkuuta. Luftwaffe oli jo hoitanut koko homman. Jo kaukaa näimme valtavia mustia savupilviä taivaalla. Rouenin etelä-laidan kukkuloilta näimme öljysäiliöiden ja sataman olevan tulessa. Näimme myös Seinen yli johtavat sillat, jotka oli kaikki tuhottu. Ilmoitin siitä Rommelille, joka määräsi pitämään kukkulat miehitettyinä, kunnes saisimme uusia käskyjä. ”Ylimeno tulee olemaan vaikea”, mietimme itseksemme.

Seuraavana päivänä tuli uusi käsky: ”Divisioona jättää Seinen ja kääntyy länteen edetäkseen Kanaalin rannikolle Le Havren pohjoispuolella. Ilmeisesti Le Havren ja Dieppen välissä sijaitsevilla satamissa on edelleen englantilaisia yksiköitä odottamassa evakuointia.” Etenimme 8. ja 9. kesäkuuta kohti Kanaalin rannikkoa. Ranskalaiset ja englantilaiset suojasivat suunniteltua evakuointia nopeasti rakennetuilla puolustuslinjoilla.

Siellä sain Rommelilta yhden hänen epätavallisista, ”järjettömistä tehtävistä”. Pataljoonani oli saavuttanut ensimmäisen tavoitteen 8. kesäkuuta illalla. Olimme aika ajoin edenneet ranskalaisten kolonnien läpi ottamatta vankeja ja välittämättä vastarinnasta sivustoilla, kuten Rommel oli käskenyt. Illalla Rommel ilmestyi komentopaikalleni, istui pöydän ääreen ja tutki karttaa.

”Von Luck, lähdette huomenna aamulla liikkeelle ennen aurinonnousua ja etenette noin 30 kilometriä länteen päin. Tulette siellä erälle kukkulalle, josta voitte nähdä koko seudun. Ottakaa kukkula haltuunne ja pysykää siellä tiukasti, kunnes tulen paikalle panssarien kanssa. Älkää katselko oikealle tai vasemmalle, vaan koko ajan vain eteenpäin. Jos joudutte vaikeuksiin, kertokaa minulle.”

Tiedusteluni oli sillä välin raportoinut minulle, että liittoutuneet olivat ilmeisesti muodostaneet vahvemman panssarintorjuntarintaman viiden kilometrin päähän länteen. Minulle oli selvää, että pataljoonani oli mahdotonta saavuttaa hyökkäystavoitetta. Tunsin kuitenkin Rommelin ja tiesin, että hän asetti hyökkäysten tavoitteet niin kauas kuin mahdollista, ei hyväksynyt vastaväitteitä ja odotti komentajiensa yrittävän saavuttaa parhaan mahdollisen lopputuloksen. (To-

tesin kerta toisensa jälkeen – varsinkin Pohjois-Afrikassa – että jos komentajat vastustivat hänen käskyjään, jotka vaikuttivat usein mahdottomilta, heidät vaihdettiin nopeasti.) Siksi vastasin hänelle ilman vastustelua: ”Herra kenraali, olen ymmärtänyt tehtävän. Voin nähdä kartalta, että mainittu kukkula on vain noin kymmenen kilometrin päässä Kanaalin rannikolta. Miksi en etenisi suoraan Kanaalille, jossa voisimme ainakin käydä kylvyssä?” Rommel nauroi, sillä hän piti tuollaisista komentajiensa reaktioista.

Niinpä lähdimme liikkeelle seuraavana aamuna ja – kuten oli odotettavissa – törmäsimme vahvaan panssarintorjuntaan, jota vastaan meillä ei ollut asettaa mitään. Pääsimme etenemään vain yhteensä viisi kilometriä. Ilmoitin asiasta Rommelille. Hetken kuluttua hän tuli luoksemme ja hankkiutui itse tilanteen tasalle. ”Pistän tykistön heti töihin ja annan muutaman panssarin tehdä läpimurron. Sitten jatkatte kuten olen käsenyt.”

Ympärilläni olevien miesten silmät loistivat. He luottivat Rommeliin ja tiesivät, että hän ei anna käskyjä, jotka vaarantaisivat heidän henkensä tarpeettomasti. Saavuimme rannikolle 9. kesäkuuta. Rommel lähetti kuuluisan radioviestinsä päämajaan: ”Olen meren rannalla.”

Pohjoisempana oli pieni Saint-Valery-sur-Merin satama, jossa lentotiedustelun mukaan oli edelleen huomattavia liittoutuneiden joukkoja. Rommel haetutti minut luokseen.

”Otan Saint-Valeryn divisioonan kanssa. Te saatte vahvistukseksi patterin 88 mm:n tykkejä (Luftwaffen ilmatorjuntatykistöä) ja valtaatte pienen Fécampin sataman täältä etelään sekä varmistatte Le Havren suunnan.”

Sillä aikaa kun Rommel eteni divisioonan kanssa Saint-Valeryyn kohdaten siellä voimakasta vastarintaa, alkoi yksi pienen panssartiedustelupataljoonani kummallisimmista ja melkein huvittavimmista episodeista koko Ranskan sotaretken aikana. Tiedustelupanssariautojen partio ajoi kärjessä tunnustelemassa ja suojaamassa meitä yllätyksiltä. Me marssimme jyrkkää rantatietä pitkin noin 30

kilometriä etelään päin. Emme kohdanneet vastustajia. Myös siviililiikenne oli pysähdyksissä.

Kesäkuun 9. päivän iltana olimme Fécampin pohjoispuolen kukkuloilla. Pysyimme hiljaa, koska kukaan ei saisi olla tietoinen läsnäolostamme. Yllätysvaikutusta olisi hyödynnettävä. Näimme pienen sataman, jossa kaksi englantilaista hävittäjää oli ankkuroituna. Ne oli ilmeisesti tarkoitettu evakuointia varten. Näimme rantakadun, jolla oli nättejä huviloita ja kasino, kuten olimme olettaneetkin. Näimme vihollisen liikkuvan satamassa ja kaduilla. Ranskalaiset ja englantilaiset näyttivät valmistautuvan nousemaan laivoihin. Yllätykseksemme satamaa tai itse kaupunkia ei ollut varmistettu kukkuloille sijoitetuilla vartiomiehillä. Kukaan ei näyttänyt odottavan meitä. Kaunis merenrantakaupunki kylpi ilta-auringon lämpimässä valossa.

Ottaen huomioon voimasuhteet ja kahden hävittäjän läsnäolon luonnostelin suunnitelman seuraavalle aamulle. Selitin sen vielä illalla komppanianpäälliköille ja tykkipatterin päällikölle: ”Moottoripyörät miehittävät kukkulan Fécampin edustalla, panssariautot pysyvät takamaastossa voidakseen puuttua asioihin tarvittaessa, ja raskas komppania suojaa moottoripyöräosastoa. 88 mm:n tykit sijoitetaan jyrkälle rantakalliolle siten, että ne voivat taistella hävittäjiä vastaan sekä satamassa että merellä, jos ne sinne lähtevät. Kaikki on tehtävä huomaamatta. Ei kovaäänisiä komentoja eikä tarpeettomia ajoneuvojen liikkeitä.”

Käskin hakemaan lähettiupseerini von Kardorffin luokseni. Kardorff puhui sujuvaa ranskaa, sillä hän oli käynyt ranskalaisen lukion Berliinissä. ”Kardorff, ajatte varhain aamulla Fécampiin lähetin ja valkoisen lipun kanssa, etsitte paikallisen komentajan ja vaaditte kaikkia miehiä antautumaan. Sanokaa hänelle, että kaupunki on piiritetty joka puolelta ja että hävittäjien on lähdettävä satamasta välittömästi ottamatta ketään kyytiin. Onko selvä?”

Kardorff lähti matkaan aikaisin aamulla. Näimme hänen katoavan kaupunkiin. Toimisiko temppuni? Hetken kuluttua Kardorff tuli takaisin. ”Pormestari ja ranskalainen komentaja näyttivät myöntävän,

mutta englantilaiset kieltäytyivät suoralta kädeltä.” Mitä nyt? En voinut menettää kasvojani, joten minun oli siis jatkettava pelaamista.

Kello kymmeneltä haetutin Kardorffin jälleen luokseni. ”Ajakaa vielä kerran kaupunkiin ja sanokaa pormestarille, että haluaisin säästää hänen kauniin kaupunkinsa. Asukkaiden edun nimissä hänen pitäisi yrittää vaikuttaa liittoutuneiden komentajiin. Pakoon ei pääse, ja luvassa on vain tarpeettomia tappioita. Jos miehet kieltäytyvät edelleen antautumasta, alan tulittaa kaupunkia ja satamaa kello 12.00 alkaen kaikilla aseilla. Pyydän myös ilmavoimia pommittamaan.”

Kardorff ajoi jälleen kaupunkiin ja palasi takaisin kieltävän vastauksen kanssa. Pyysin komppanianpäälliköt ja 88-millisten patterinpäällikön puheilleni. ”Nyt meidän on pidettävä sanamme ja aloitettava kaupungin tulittaminen tasan kello 12.00”, sanoin. Minulla oli 88-millisten lisäksi vain 37 mm:n tykeillä varustettu panssarintorjuntajoukkue, tiedustelupanssariautojen 20 mm:n tykit ja moottoripyörien normaali konekiväärivaruus. Käskyni kuului siis: ”Tasan kello 12.00 aletaan ampua kaikilla aseilla, myös valoammuksilla, jotta voimme esittää meillä olevan enemmän tulivoimaa kuin mitä todellisuudessa on. 88 mm:n tykit yrittävät ampua hävittäjät tuleen. Tähdätkää tykkitorneihin ja komentosillalle.”

Kaikki valmistautuivat. Tunsimme olomme oudoksi. Puoli tuntia ennen tuli-iskua siviilimies tuli mäkeä ylös. Hän piti kädessään valkoista nenäliinaa. Hänet tuotiin eteeni. ”Mitä kaupungissa tapahtuu, *monsieur*? Miksi pormestari ei luovuta kaupunkia?” kysyin häneltä. ”Kertokaa minulle, missä englantilaiset ovat ja mitkä rakennukset ovat tärkeitä.”

Mies kertoi pelkäävänsä ja paenneensa siksi. Englantilaiset olivat pääasiassa satamassa ja valmistautuivat nousemaan laivoihin. ”He häipyvät ja jättävät meidät oman onnemme nojaan. Olkaa hyvä ja säästäkää kaupunkimme. Katsokaahan, tuo rakennus tuolla on vanha benediktiiniluostari, tuolla keskustassa on vanha kaupungintalo ja tuolla kadun varrella on kasinomme.”

Mietin hetken ja kysyin häneltä: ”Sama luostari, jossa kuuluisaa be-

Panssartiedustelupataljoona 37:n moottoripyöräkomppanian viimeinen käskynjako Bad Kissingenin varuskunnassa ennen Puolan taisteluja.

Rommel 7. panssaridivisioonan komentajana Belgiassa. Panzer 35(t) -kolonna odottaa käskyjä. Tuleva erämaan ketun eteneminen pysähtyi muutaman tunnin ajaksi Dinantiin. (US Nara)

Nopea aamiainen etenemisen aikana. Rommelin vasemmalla puolella näkyy vangiksi otettu upseeri.

Kirjoittaja on saanut siirron kenraali Rommelin joukkoihin Pohjois-Afrikkaan, 50 asteen pakkasesta 40 asteen lämpöön. Jäähyväiset vääpeli Kuschelille ennen yli tuhannen kilometrin keskeytyksetöntä ajomatkaa hajoamattomalla Mercedeksellä.

Majuri Hans von Luck (keskellä) oli Panssarikrenatöörirykmentti 125:n komentaja Normandiassa. Hän yritti hälyttää ylempiä esikuntia mairinnousun alkaessa.

Edes Tigeristä ei ollut vastusta operaatio Goodwoodin aikana suoritettulle raskaalle pommitukselle. Raskas pommi on heittänyt 62 tonnia painavan panssarivaunun ylösalaisin. Uskomatonta kyllä, mutta tästä 503. raskaan panssarivaununpataljoonan 3. komppanian Tigeristä numero 313 selvisi hengissä kolme miehistön jäsentä: vaununjohtaja, ylivääpeli Sachs, ajaja ja lataaja. Tarkemmin tästä tapauksesta kerrotaan vapaaherra Richard von Rosenin kirjassa *Panssariässä*.